

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României Nr. 247 din 10.04.2015*, inițiată de domnul deputat PMP Petru Movilă împreună cu un grup de parlamentari PNL, PMP, PSD (Bp. 704/2018, L 168/2019).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 666 din *Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare*, cu un nou alineat, alin. (1¹), prin care se propune ca pentru toate situațiile în care titlul executoriu este un contract de împrumut bancar sau nebancar, executorul să fie obligat, în vederea obținerii încuviințării de executare silită, să depună o anexă a contractului emanată de la creditor la data solicitării executării silite, care să conțină debitul restant, actualizat, împreună cu toate accesoriile datorate, dobânzi, penalități.

II. Observații

1. *Codul de procedură civilă* constituie expresia unui efort susținut desfășurat pe parcursul mai multor ani, în vederea creării în materie civilă a unui cadru legislativ modern care să răspundă pe deplin imperativelor funcționării unei justiții moderne, adaptate așteptărilor sociale, precum și creșterii calității acestui serviciu public, reprezentând un punct de cotitură în reforma instituțiilor dreptului și a justiției din România, venind și în întâmpinarea cerințelor Comisiei Europene în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare. Dispozițiile *Codului de procedură civilă* au urmărit să asigure accesul justițiabililor la mijloace și forme procedurale mai simple și accesibile și accelerarea procedurii, inclusiv în faza executării silite. În egală măsură, *Codul de procedură civilă* a urmărit să pună accent pe dimensiunea preventivă a normelor sale, răspunzând și exigențelor de previzibilitate a procedurilor judiciare decurgând din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și, implicit, din cele statuate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Dată fiind preocuparea esențială de asigurare a celerității soluționării cauzelor, concomitent cu îmbunătățirea calității actului de justiție, soluțiile legislative consacrate de *Codul de procedură civilă* urmăresc să răspundă, atât în mod direct, cât și prin efectele preconizate, acestui imperativ, indiferent că este vorba despre resistemizarea etapelor procesului civil în așa fel încât să conducă la un dialog judiciar, în termeni clari și onești, de simplificarea formelor procedurale ori modificarea competenței materiale a instanțelor judecătorești, odată cu reșezarea sistemului căilor de atac sau, în fine, de măsuri de natură să ducă la responsabilizarea părților din proces.

Codul de procedură civilă a reformat și resistemizat substanțial materia executării silite, scopul noii reglementări procesual-civile în materie constând în executarea promptă și efectivă a titlurilor executorii obținute în cadrul procesului de fond ori, după caz, recunoscute ca atare de lege sau consfințite de instanța judecătorească, în condițiile respectării stricte a drepturilor procesuale ale părților, atât ale creditorului și debitorului, cât și ale oricărei alte persoane interesate¹.

¹ A se vedea *Expunerea de motive* (p. 9) care a însoțit proiectul Legii privind *Codul de procedură civilă* (Legea nr. 134/2010); documentul poate fi accesat pe website-ul Camerei Deputaților, la adresa: <http://www.cdep.ro/proiecte/2009/400/10/3/em413.pdf>.

2. Având în vedere ansamblul reglementărilor cu privire la principiile fundamentale ale executării silite, îndatoririle care revin executorului judecătoresc și garanțiile, remediile procedurale la dispoziția participanților la executarea silită și din perspectiva susținerii inițiatorilor propunerii legislative privind executarea obligațiilor din contracte de împrumut „*pentru cuantumuri nereale/pentru sume nedatorate*”, precum și prin prisma unei eventuale urmări silite imobiliare a acestor obligații, facem următoarele mențiuni:

Doctrina a relevat faptul că, potrivit art. 622 alin. (1) *Legea nr. 134/2010*, obligațiile stabilite prin hotărârea unei instanțe sau printr-un alt titlu executoriu se aduc la îndeplinire de bunăvoie, adică în mod spontan, din proprie inițiativă, iar în caz contrar, în mod forțat, prin executarea silită a veniturilor și bunurilor urmăribile ale debitorului, întrucât, pentru subiectul pasiv al raportului juridic, executarea prestației nu este o facultate sau o libertate, ci, dimpotrivă, o îndatorire juridică și această îndatorire, fiind obligatorie, trebuie îndeplinită, de îndată ce este exigibilă, în mod spontan, fără nicio interpelare sau acțiune din partea creditorului, ceea ce îl scutește pe debitor de consecințele negative ale unei executări silite, iar pe creditor de povara unei proceduri judiciare sau execuționale².

Executarea silită în întregul ei este guvernată, ca și prima etapă a procesului civil³, de principiul legalității, efectuându-se cu respectarea dispozițiilor legii, a drepturilor părților și ale altor persoane interesate [art. 625 alin. (1) din *Codul de procedură civilă*]⁴. Așa fiind, executorul judecătoresc este ținut de respectarea principiului legalității pe tot parcursul executării silite.

De asemenea, precizăm că executorul judecătoresc este ținut să aibă rol activ în tot cursul executării silite. Astfel, potrivit dispozițiilor de principiu cuprinse la art. 627 alin. (1) din *Codul de procedură civilă*, în tot cursul executării, executorul judecătoresc este obligat să aibă rol activ, stăruind, prin toate mijloacele admise de lege, pentru realizarea integrală și cu celeritate a obligației prevăzute în titlul executoriu, cu respectarea dispozițiilor legii, a drepturilor părților (ale creditorului, dar și ale debitorului) și ale altor persoane interesate.

² A se vedea M. Nicolae, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat*, vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2016, pp. 301-302.

³ A se vedea dispozițiile art. 7 din *Legea nr. 134/2010*.

⁴ A se vedea și prevederile art. 5 din *Legea nr. 188/2000*, în conformitate cu care activitatea executorilor judecătorești se desfășurează în condițiile legii, cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale părților și ale altor persoane interesate, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

Una dintre principalele îndatoriri care revin debitorului urmărit în cursul procedurii de executare silită are ca obiect furnizarea de lămuriri în scris în legătură cu veniturile și bunurile sale, inclusiv cele aflate în proprietate comună pe cote-părți sau în devălmășie, asupra cărora se poate efectua executarea, cu arătarea locului unde se află acestea⁵. Refuzul nejustificat al debitorului de a da lămuririle necesare, precum și darea cu rea-credință de informații incomplete atrag răspunderea acestuia pentru toate prejudiciile cauzate, precum și aplicarea sancțiunii amenzii judiciare de la 100 lei la 1.000 lei⁶.

Executorul judecătoresc, în virtutea îndatoririi sale de respectare a principiului legalității și a drepturilor părților, poate proceda la executarea silită asupra veniturilor și bunurilor urmăribile ale debitorului urmărit numai în măsura necesară pentru realizarea drepturilor creditorului [veniturile și bunurile debitorului pot fi supuse executării silite dacă, potrivit legii, sunt urmăribile și numai în măsura necesară pentru realizarea drepturilor creditorilor⁷].

Semnalăm că în tot cursul executării silite, sub supravegherea executorului judecătoresc, creditorul și debitorul pot conveni ca aceasta să se efectueze, în total sau în parte, numai asupra veniturilor bănești sau altor bunuri ale debitorului, ca vânzarea bunurilor supuse urmăririi să se facă prin bună învoială sau ca plata obligației să se facă în alt mod admis de lege⁸. În doctrină s-a învederat că principiul disponibilității părților - expresie, în domeniul procesual, a autonomiei private (*in specie*, a libertății de a dispune de drepturile proprii; conform art. 12 din Codul civil) - se manifestă nu numai în faza judecătii, ci și în aceea a executării silite, cum este și logic și firesc. Se mai precizează că principalele înțelegeri dintre creditor și debitor pot purta asupra obiectului executării silite sau modalităților juridice de executare ori a modurilor de stingere a creanței [părțile pot conveni ca urmărirea silită să poarte doar asupra anumitor bunuri (venituri, alte bunuri corporale, bunuri corporale mobile sau imobile), ca urmărirea să se facă prin poprire, prin vânzare directă, vânzare amiabilă sau vânzare la licitație pe anumite piețe sau la un anumit preț de pornire a licitației, după cum aceleași părți pot conveni diverse modalități de stingere a obligației (prin darea în plată a altor bunuri); de asemenea, părțile pot temporiza urmărirea silită, prin suspendarea acesteia, sau creditorul poate renunța la o parte din datorie, în schimbul plății imediate a acesteia în natură sau prin darea în plată⁹].

⁵ în cazurile în care, în exercitarea rolului său activ, executorul judecătoresc socotește că obținerea unor asemenea lămuriri este în interesul executării - a se vedea dispozițiile art. 627 alin. (2) teza I NCPC.

⁶ A se vedea art. 624 alin. (3) coroborat cu art. 188 alin. (2) din *Codul de procedură civilă*.

⁷ A se vedea prevederile art. 629 alin. (1) din *Codul de procedură civilă*.

⁸ A se vedea dispozițiile art. 630 din *Codul de procedură civilă*.

⁹ A se vedea M. Nicolae, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 343.

Actele executorilor judecătorești sunt supuse, în condițiile legii, controlului instanțelor judecătorești competente¹⁰. Nesocotirea de către executorul judecătoresc a reglementărilor privitoare la procedura de executare silită poate fi remediată pe căile procedurale puse la dispoziție de lege [cu titlu de exemplu: împotriva executării silite, a încheierilor date de executorul judecătoresc, precum și împotriva oricărui act de executare se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare; se poate face contestație la executare și în cazul în care executorul judecătoresc refuză să efectueze o executare silită sau să îndeplinească un act de executare silită în condițiile legii - art. 712 alin. (1) din *Codul de procedură civilă*; de asemenea, după începerea executării silite, cei interesați sau vătămați pot cere, pe calea contestației la executare, și anularea încheierii prin care s-a admis cererea de încuviințare a executării silite, dacă a fost dată fără îndeplinirea condițiilor legale - art. 712 alin. (3) din *Codul de procedură civilă*; în cazul în care executarea silită se face în temeiul unui alt titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească, se pot invoca în contestația la executare și motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu, numai dacă legea nu prevede în legătură cu acel titlu executoriu o cale procesuală pentru desființarea lui, inclusiv o acțiune de drept comun - art. 713 alin. (2) din *Codul de procedură civilă*].

Referitor la dispozițiile legale care instituie obligația de plată a unei cauțiuni, ca o condiție a suspendării executării silite [e.g. art. 719 alin. (2) și (3) din *Codul de procedură civilă*], subliniem că instanța română de contencios constituțional a statuat în mod constant că acestea au o dublă finalitate: pe de o parte, aceea de a constitui o garanție pentru creditor, în ceea ce privește acoperirea eventualelor daune suferite ca urmare a întârzierii executării silite, prin efectul suspendării acesteia; pe de altă parte, de a preveni și limita eventualele abuzuri în valorificarea unui atare drept de către debitorii rău-platnici. Curtea Constituțională a mai reținut că procedura contestației la executare asigură garanții suficiente de ocrotire a accesului liber la justiție tuturor părților implicate în proces, prin însuși faptul că le oferă posibilitatea de a contesta executarea și de a solicita suspendarea acesteia¹¹. În jurisprudența Curții Constituționale s-a mai reținut că, îndeplinindu-și obligația de a asigura cetățenilor un nivel de trai decent, statul trebuie să asigure un just echilibru între interesele creditorilor și cele ale debitorilor¹². Tot cu privire la cauțiune, în doctrină s-a arătat că aceasta reprezintă o garanție a exercitării cu bună-credință a drepturilor subiective și a solvabilității titularului cererii, plata acesteia oferind prezumția unei potente financiare, a unei averi îndestulătoare pentru garantarea unei obligații, care permite recuperarea unei eventuale pagube¹³.

¹⁰ A se vedea dispozițiile art. 60 alin. (1) din *Legea nr. 188/2000*.

¹¹ A se vedea, cu titlu de exemplu, par. 15 și 17 din Decizia Curții Constituționale nr. 619/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 718 alin. (2) și ale art. 1.061 din *Codul de procedură civilă* (M.Of. nr. 965 din 30 decembrie 2014); în aceeași decizie (par. 18 și 20) s-a mai statuat că:

«18. De asemenea, în legătură cu problema cauțiunii, Curtea a reținut, prin raportare la dispoziții legale similare, că jurisprudența sa este în acord cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat în Hotărârea din 10 mai

Precizăm și faptul că actualele cazuri de suspendare obligatorie a executării silite (hotărârea sau înscrisul care se execută nu este, potrivit legii, executoriu; înscrisul care se execută a fost declarat fals printr-o hotărâre judecătorească dată în prima instanță; debitorul face dovada cu înscris autentic că a obținut de la creditor o amânare ori, după caz, beneficiază de un termen de plată¹⁴/recursul suspendă de drept executarea hotărârii în cauzele privitoare la desființarea de construcții, plantații sau a oricăror lucrări cu așezare fixă, precum și în cazurile anume prevăzute de lege¹⁵) vizează împrejurări care prezintă o anumită gravitate ce pun în discuție însăși existența sau validitatea titlului executoriu, care atrag temporizarea procedurii de executare silită sau care prezintă riscul imposibilității întoarcerii executării. De aceea, o eventuală extindere a cazurilor de suspendare de drept fără plata unei cauțiuni, fără analiza jurisdicțională a temeiniciei motivelor care să întemeieze o asemenea măsură, ar fi de natură să nesocotească exigențele dreptului la un proces echitabil în termen rezonabil (optim și previzibil), în condițiile în care suspendarea executării silite intervine necondiționat, cu consecințele instituirii premiselor pentru exercitarea abuzivă a drepturilor procedurale și a cauzării, pe această cale, a unor daune creditorilor, ca urmare a întârzierii executării silite.

Activitatea executorilor judecătorești este supusă controlului profesional¹⁶, iar, în condițiile legii, poate fi angajată răspunderea civilă¹⁷ sau de altă natură juridică¹⁸ a executorului judecătoresc.

2001, pronunțată în Cauza Z și alții împotriva Marii Britanii, paragraful 93, că liberul acces la justiție "nu este absolut și că el poate fi supus la restricții legitime, cum ar fi termenele legale de prescripție sau ordonanțele care impun depunerea unei cauțiuni *judicatum solvi*, [...]". Important este ca aceste restrângeri să nu aducă atingere substanței dreptului, să urmărească un scop legitim și să existe un raport rezonabil de proportionalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (Decizia nr. 51 din 14 ianuarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 187 din 24 martie 2010). [...]

20. Cât privește pretinsa încălcare a dreptului de proprietate, Curtea a constatat că instituirea unei cauțiuni nu aduce atingere principiului constituțional referitor la garantarea dreptului de proprietate privată. Procedura contestației la executare asigură garanții suficiente pentru protecția dreptului de proprietate al tuturor părților implicate în proces, acestea având posibilitatea de a contesta executarea, de a solicita suspendarea acesteia, iar, în cazul admiterii contestației la executare și desființării titlului executoriu sau a executării înseși, persoanele interesate au dreptul la întoarcerea executării, prin restabilirea situației anterioare (Decizia nr. 1.004 din 14 iulie 2011, M.Of. nr. 664 din 19 septembrie 2011) ».

¹² A se vedea par. 13 din Decizia Curții Constituționale nr. 59/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 718 alin. (2) din Codul de procedură civilă (M.Of. nr. 186 din 19 martie 2015).

¹³ A se vedea E. Oprina, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 687.

¹⁴ A se vedea dispozițiile art. 719 alin. (4) din *Codul de procedură civilă*.

¹⁵ A se vedea prevederile art. 484 alin. (1) din *Codul de procedură civilă*.

¹⁶ A se vedea, dispozițiile art. 60 alin. (2) din *Legea nr. 188/2000*.

¹⁷ A se vedea, de exemplu, prevederile art. 45 alin. (1) din *Legea nr. 188/2000*.

¹⁸ A se vedea, de exemplu, cu privire la răspunderea disciplinară a executorului judecătoresc, dispozițiile art. 47 și urm. din *Legea nr. 188/2000*.

Codul de procedură civilă consacră, în premieră, reglementări privind rolul statului în executarea silită, concretizând principiul dreptului la un proces echitabil, în termen optim și previzibil (rezonabil), în faza executării silite¹⁹: statul este obligat să asigure, prin agenții săi, executarea în mod prompt și efectiv a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii, iar, în caz de refuz, cei vătămați au dreptul la repararea integrală a prejudiciului suferit²⁰. În doctrină s-a precizat că procesul civil fiind un cvasimonopol al statului, acesta are îndatorirea legală - expresie sau consecință directă a principiului dreptului la un proces echitabil - de a sprijini, prin agenții săi (procuror, jandarmi, poliție, organele fiscoale etc.), executarea în mod prompt și efectiv a oricărui titlu executoriu, fiind responsabil inclusiv pentru încălcarea de către executor a îndatoririlor sale legale în materie de executare silită; această obligație este una pozitivă, de rezultat, iar nu de mijloace sau de diligență, astfel încât, în caz de refuz sau când sprijinul ar fi formal, iar nu efectiv, real, cei vătămați au dreptul la repararea integrală a prejudiciului cauzat²¹.

Evidențiem faptul că, potrivit dispozițiilor art. 643 din *Codul de procedură civilă*, dacă s-a desființat titlul executoriu, toate actele de executare efectuate în baza acestuia sunt desființate de drept, dacă prin lege nu se prevede altfel, în acest caz, fiind aplicabile dispozițiile privitoare la întoarcerea executării (art. 723-726 din *Codul de procedură civilă*). Astfel, desființarea titlului executoriu are drept consecință lipsirea de suport juridic a actelor de executare efectuate în temeiul și în vederea aducerii acestuia la îndeplinire, iar mijloacele procedurale prin care se poate obține desființarea titlului executoriu sunt: apelul, recursul, contestația în anulare, revizuirea și contestația la executare în condițiile art. 713 alin. (2) din *Codul de procedură civilă*²².

Astfel, *Codul de procedură civilă* reglementează, la art. 723-726, instituția întoarcerii executării silite.

¹⁹ Cum este știut, principiul dreptului la un proces echitabil, în termen optim și previzibil, este aplicabil și în faza executării silite (a se vedea prevederile art. 6 din *Codul de procedură civilă*).

²⁰ A se vedea dispozițiile art. 626 din *Codul de procedură civilă*.

²¹ A se vedea M. Nicolae, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *op. cit.*, vol. II, pp. 318-319.

²² A se vedea E. Oprina, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 382.

În conformitate cu dispozițiile art. 723 alin. (1) teza I din *Codul de procedură civilă*, în toate cazurile în care se desființează titlul executoriu sau însuși executarea silită, cel interesat are dreptul la întoarcerea executării, prin restabilirea situației anterioare acesteia. Precizăm că, în contextul analizării reglementărilor privitoare la instituția întoarcerii executării silite, Curtea Constituțională a statuat că: „*procedura contestației la executare asigură garanții suficiente atât pentru ocrotirea accesului liber la justiție, cât și pentru protecția dreptului de proprietate al tuturor părților implicate în proces, prin însuși faptul că le oferă posibilitatea de a contesta executarea, de a solicita suspendarea acesteia, iar în cazul admiterii contestației și desființării titlului executoriu sau a însuși executării silite persoanele interesate au dreptul la întoarcerea executării prin restabilirea situației anterioare acesteia*”²³.

Totodată, Curtea Constituțională a mai reținut că: „*creditorul are dreptul neîngrădit de a cere în justiție valorificarea creanțelor sale și, la nevoie, executarea silită a acestora. Debitorul și orice altă persoană interesată au dreptul să conteste, tot în justiție, titlul executoriu și executarea silită însuși. Încălcarea unor drepturi sau libertăți, ca și existența ori inexistența intereselor legitime nu pot fi prejudecate, iar legea nu trebuie să distingă sub aceste aspecte, stabilind doar drepturile și obligațiile părților litigante*”²⁴.

În doctrină s-a arătat că judecata se va face potrivit normelor comune de procedură, reclamantul urmând să demonstreze, în contradictoriu cu pârâțul, desființarea titlului executoriu, a executării silite sau a unor acte de executare, diminuarea suferită de patrimoniul său și sporirea corelativă a patrimoniului creditorului ca urmare a executării (sau fapta ilicită a creditorului care i-a provocat un prejudiciu), precum și faptul că pretenția sa concretă (obiectul cererii) este de natură să anihileze efectele executării în sensul restabilirii situației anterioare acesteia²⁵.

²³ A se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 227/2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 403 alin. 1 din Codul de procedură civilă (M.Of. nr. 482 din 28 mai 2004).

²⁴ A se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 467/2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 404¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă (M.Of. nr. 1084 din 22 noiembrie 2004).

²⁵ A se vedea I. Deleanu, V. Mitea, S. Deleanu, *Noul Cod de procedură civilă: comentarii pe articole*, vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 142.

Tot din perspectiva urmăririi silite imobiliare, precizăm că prin dispozițiile art. 813 alin. (5) teza I din *Codul de procedură civilă* se instituie o normă de protecție a debitorului urmărit, potrivit căreia, în cazul titlurilor executorii privitoare la creanțe a căror valoare nu depășește 10.000 lei, vânzarea bunurilor imobile ale debitorului poate fi făcută numai dacă acesta nu are alte bunuri urmăribile sau dacă are bunuri urmăribile, dar nu pot fi valorificate. Refuzul nejustificat al debitorului de a furniza executorului judecătoresc informațiile, lămuririle și dovezile necesare, precum și furnizarea cu re-credință de informații incomplete în legătură cu existența și valoarea unor bunuri mobile ori a unor venituri de natură a fi valorificate în vederea acoperirii integrale a creanței permit, potrivit dispozițiilor art. 813 alin. (5) teza a II-a din *Codul de procedură civilă*, declanșarea urmăririi silite imobiliare chiar dacă valoarea creanței nu depășește 10.000 lei.

Actuala limită valorică prevăzută la 813 alin. (5) din *Codul de procedură civilă* a fost introdusă, în considerarea gravității urmăririi silite imobiliare²⁶, prin *Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă*, forma inițială a *Codului de procedură civilă* (aprobată prin *Legea nr. 134/2010*) stabilind un prag valoric mai mic, respectiv de 5.000 de lei. Prin aceeași lege, a fost adăugată și teza a II-a la actualul art. 813 alin. (5) din *Codul de procedură civilă*, pentru a evita ca debitorul proprietar de imobile să se prevaleze în mod abuziv de beneficiul limitei mai sus menționate²⁷.

Legea a impus o condiționare rezonabilă a urmăririi imobiliare, astfel că, în ipoteza unei eventuale urmăriri silite imobiliare excesive, pornite de executorul judecătoresc la cererea creditorului urmăritor pentru a obține plata unei creanțe de până la 10.000 lei inclusiv, cu ignorarea dispozițiilor art. 813 alin. (5) din *Codul de procedură civilă*, debitorul va putea formula contestație la executare, solicitând încetarea unei urmăriri determinate de un dezechilibru ce nu poate fi justificat, urmărirea silită imobiliară trebuind să corespundă unei necesități veritabile pentru creditor. Chiar și în lipsa unei intenții dolosive, simpla disproporție între valoarea creanței și valoarea imobilului, conjugată cu aflarea, la dispoziția creditorului, a unei alte forme de executare silită indirectă ce poate fi socotită mai puțin păgubitoare pentru debitor și, totodată, satisfăcătoare pentru creditor, trebuie să conducă la admiterea contestației la executare²⁸.

²⁶ A se vedea Expunerea de motive care a însoțit *Legea nr. 76/2012*, p. 14.

²⁷ *Ibidem*.

²⁸ A se vedea I. Deleanu, V. Mitea, S. Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, vol. III, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 564, inclusiv notele de subsol 3 și 4.

Pentru ipoteza pornirii unei urmăriri silite imobiliare, precizăm și faptul că art. 896 alin. (1) din *Codul de procedură civilă* instituie, din rațiuni umanitare și de protecție socială²⁹, o normă de protecție a debitorului obligat să evacueze un bun imobil, potrivit căreia nicio evacuare din imobilele cu destinație de locuință nu poate fi făcută de la data de 1 decembrie și până la data de 1 martie a anului următor. Prin excepție³⁰ se va putea proceda la evacuare în intervalul de timp menționat dacă creditorul face dovada că, în sensul dispozițiilor legislației locative, el și familia sa nu au la dispoziție o locuință corespunzătoare ori că debitorul și familia sa au o altă locuință corespunzătoare în care s-ar putea muta de îndată³¹.

Nu în ultimul rând, amintim unele instrumente legislative particulare alternative, dintre care unele adoptate relativ recent, menite să faciliteze situația debitorilor aflați în dificultate financiară, cum ar fi: *Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite*³², *Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice, cu modificările ulterioare*, *Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

3. Apreciem că norma propusă prin inițiativa legislativă analizată are caracter confuz, fiind lipsită de claritate, precizie și predictibilitate - cerințe de calitate a oricărui act normativ potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale.

Menționăm că lipsa de corelare legislativă - care, caracterizează și reglementarea analizată - de natură să genereze confuzii și incertitudine, dar și dificultăți în ceea ce privește interpretarea și aplicarea reglementării, a fost sancționată de Curtea Constituțională³³.

²⁹ A se vedea *Expunerea de motive* (disponibilă la adresa de internet: <http://www.cdep.ro/proiecte/2010/400/10/1/em411.pdf>) care a însoțit *Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor*, p. 8.

³⁰ Evacuarea este admisă în intervalul de timp mai sus amintit, potrivit dispozițiilor art. 896 alin. (2) din *Codul de procedură civilă*, și în cazul persoanelor care ocupă abuziv, pe căi de fapt, fără niciun titlu, o locuință ori al persoanelor care au fost evacuate pentru că pun în pericol relațiile de conviețuire sau tulbură în mod grav liniștea publică.

³¹ Soluția legislativă mai sus amintită a beneficiat de o aplicare anticipată, prin consacrarea sa - prin *Legea nr. 202/2010* - în cuprinsul art. 578¹ alin. 1 din vechiul *Cod de procedură civilă*.

³² A se vedea și Decizia Curții Constituționale nr. 623/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4, art. 5 alin. (2), art. 6 - 8, în special art. 8 alin. (1), (3) și (5), art. 10 și ale art. 11 din *Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite*, precum și a legii în ansamblul său (M.Of. nr. 53 din 18 ianuarie 2017).

³³ A se vedea Decizia nr. 903/2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 55/2002 privind regimul de deținere al câinilor periculoși sau agresivi (M.Of. nr. 584 din 17 august 2010), prin care Curtea Constituțională a reținut că: "textul de lege criticat este deficitar din perspectiva lipsei de corelare cu prevederile din Codul penal la care art. 11 din ordonanța de urgență face trimitere, ceea ce este de natură să genereze confuzii și incertitudine cu privire la consecințele inacțiunii descrise în norma de incriminare, dar și dificultăți în ceea ce privește interpretarea și aplicarea textelor de lege criticate."

Sub aspectul imperativului ca norma legală să prezinte un anumit grad de claritate și previzibilitate, Curtea Constituțională a reținut în mod constant în jurisprudența sa că: „*principiul accesului liber la justiție consacrat prin textul citat din Legea fundamentală implică, între altele, adoptarea de către legiuitor a unor reguli de procedură clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale, inclusiv cele referitoare la căile de atac împotriva hotărârilor pronunțate de instanțele de judecată. În acest sens s-a pronunțat în mod constant și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, de exemplu, în Cazul Rotaru împotriva României, 2000, a statuat că "o normă este «previzibilă» numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate - să își corecteze conduita", iar în Cazul Sunday Times contra Regatului Unit, 1979, a decis că "[...] cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat. Pe scurt, legea trebuie să fie, în același timp, accesibilă și previzibilă. (...) În aceste condiții judecătorul este constrâns să stabilească el însuși, pe cale jurisprudențială în afara legii, adică substituindu-se legiuitorului, regulile necesare pentru a se pronunța asupra recursului cu judecarea căruia a fost investit, încălcând astfel dispozițiile art. 1 alin. (4) din Constituție privind separația puterilor*”³⁴.

Curtea Constituțională a mai reținut în jurisprudența sa că: „*de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat*”³⁵.

³⁴ A se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 189/2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 (M.Of. nr. 307 din 5 aprilie 2006).

³⁵ A se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 1/2012 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, astfel cum a fost aprobată prin Legea nr. 227/2002, precum și, în special, ale art. 1 pct. 5 [referitor la art. 4 alin. (1)], pct. 6 [referitor la art. 5 alin. (1) și (2)], pct. 8, pct. 9 [referitor la art. 8 alin. (3) lit. a) - d)], pct. 14 [referitor la art. 13¹ și 13⁴], pct. 15 [referitor la art. 14 alin. (1) lit. b)] din lege (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012); în decizia amintită, s-a mai reținut că poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010 și Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la care se rețin, spre exemplu, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Cantoni împotriva Franței, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Wingrove împotriva Regatului Unit, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României paragraful 55, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei, paragraful 59); or, textul art. 1 pct. 8 din lege este neclar și imprecis, astfel încât Curtea a constatat că, în mod evident, legea criticată este lipsită de previzibilitate, ceea ce este contrar dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție.

De asemenea, instanța română de contencios constituțional a mai statuat că: „referitor la principiul stabilității/securității raporturilor juridice, prin Decizia nr. 404 din 10 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 347 din 6 mai 2008, Curtea a reținut că, deși nu este în mod expres consacrat de Constituția României, acest principiu se deduce atât din prevederile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa. Referitor la același principiu, instanța de la Strasbourg a reținut că "unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice". (Hotărârea din 6 iunie 2005 pronunțată în Cauza Androne împotriva României; Hotărârea din 7 octombrie 2009 pronunțată în Cauza Stanca Popescu împotriva României).

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, "odată ce Statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență rezonabile pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții (...)". (Hotărârea din 1 decembrie 2005 pronunțată în Cauza Păduraru împotriva României, Hotărârea din 6 decembrie 2007 pronunțată în Cauza Beian împotriva României).

În ceea ce privește aspectele referitoare la criteriile de claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate pe care un text de lege trebuie să le îndeplinească, Curtea constată că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile mai sus arătate. (...).

În continuare, Curtea constată că, potrivit art. 8 alin. (4) teza întâi din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, "textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce", iar potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege, "actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie".

*Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea constată că prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară*³⁶.

În context, amintim că CEDO a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Or, pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrariului³⁷.

De asemenea, precizăm că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a mai reținut că una dintre cerințele care decurg din expresia „prevăzută de lege” este previzibilitatea. Astfel, o normă nu poate fi privită ca o „lege” decât dacă este formulată cu suficientă precizie pentru a permite cetățenilor să-și adapteze comportamentul în funcție de aceasta; aceștia trebuie să fie în măsură - dacă e nevoie, cu asistența juridică corespunzătoare - să prevadă, într-o măsură rezonabilă în funcție de circumstanțe, consecințele pe care o anumită acțiune le poate implica. Astfel de consecințe nu trebuie să fie previzibile cu certitudine absolută: experiența arată că acest lucru este imposibil de atins. Deși certitudinea este un deziderat, aceasta poate conduce la o rigiditate excesivă, iar legea trebuie să fie capabilă să țină pasul cu modificările circumstanțelor. În consecință, multe legi sunt inevitabil formulate în termeni care, într-o măsură mai mare sau mai mică, sunt vagi și a căror interpretare și aplicare devine o chestiune ce se rezolvă prin jurisprudență. Nivelul de precizie a legislației interne - care nu poate în niciun caz acoperi orice eventualitate - depinde într-o măsură considerabilă de conținutul legii în cauză, sfera sa de aplicare și numărul și statutul celor cărora li se adresează. În special, o regulă este „previzibilă”, atunci când aceasta oferă o măsură de protecție împotriva ingerințelor arbitrare ale autorităților publice și împotriva aplicării extensive a unei restricții în detrimentul unei părți³⁸.

³⁶ a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 26/2012 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2), art. 49 alin. (2), art. 54 și art. 56 din Legea privind amplasarea și autorizarea mijloacelor de publicitate (M.Of. nr. 116 din 15 februarie 2012).

³⁷ A se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 348/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă (M.Of. nr. 529 din 16 iulie 2014), inclusiv jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului acolo citată.

³⁸ A se vedea Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 7 iunie 2012 pronunțată în cauza *Centro Europa 7 s.r.l. și di Stefano împotriva Italiei*, par. 141-143, inclusiv jurisprudența acolo citată.

În lumina jurisprudenței Curții Constituționale, dar și a Curții Europene a Drepturilor Omului, în opinia noastră, caracterul confuz al reglementării, care o privează de claritate, precizie și previzibilitate, de natură să facă dificilă și integrarea acesteia în ansamblul legislației în vigoare, constituie argumente care pot conduce la concluzia încălcării dispozițiilor art. 1 alin. (3) și alin. (5) din *Constituție*.

4. Considerăm că era necesară clarificarea intenției de reglementare în ce privește domeniul de aplicare *ratione materiae*, întrucât propunerea legislativă vizează atât contractele de împrumut „bancar”, cât și pe cele de împrumut „nebancar”. În consecință, din redactarea propusă ar rezulta că sunt avute în vedere cel puțin toate contractele de împrumut de consumație (*mutuum*) - dacă nu chiar și contractele de împrumut de folosință (*comodat*) care ar putea fi încadrate în noțiunea de împrumut „nebancar”.

Pe de altă parte, tot din perspectivă terminologică, semnalăm faptul că, potrivit dispozițiilor art. 3 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu modificările și completările ulterioare*, instituțiile de credit, persoane juridice române, se pot constitui și funcționa, cu respectarea dispozițiilor generale aplicabile instituțiilor de credit și a cerințelor specifice prevăzute în partea a II-a a aceleiași ordonanțe de urgență, în una din următoarele categorii: bănci; organizații cooperatiste de credit; bănci de economisire și creditare în domeniul locativ; bănci de credit ipotecar. Așa fiind, sfera noțiunii de instituție de credit nu se limitează la bănci, ci include și celelalte entități amintite.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (1) din *Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare*, activitatea de creditare se desfășoară cu titlu profesional prin instituții de credit și prin instituțiile financiare prevăzute la secțiunea a 2-a a cap. IV al titlului I al părții I din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006*, în conformitate cu dispozițiile actului normativ anterior menționat, prin prestatori de servicii de plată care acordă credite legate de serviciile de plată, în conformitate cu dispozițiile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 113/2009 privind serviciile de plată, cu modificările și completările ulterioare*, precum și prin instituții financiare nebancare, în condițiile stabilite prin *Legea nr. 93/2009*, prin legile speciale care le reglementează activitatea și prin reglementările emise de Banca Națională a României în aplicarea *Legii nr. 93/2009*. Așadar, entitățile care pot desfășura activitate de creditare nu sunt doar instituțiile de credit (noțiune care, la rândul său, cum s-a arătat, este mai largă decât cea de bancă), ci, printre altele, și de către instituțiile financiare nebancare.

Mai precizăm că, potrivit dispozițiilor art. 120 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006*, constituie titluri executorii contractele de credit (inclusiv contractele de garanție reală sau personală) încheiate de o instituție de credit. Tot astfel, în conformitate cu prevederile art. 52 alin. (1) din *Legea nr. 93/2009*, constituie titluri executorii și contractele de credit încheiate de o instituție financiară nebancară (precum și garanțiile reale și personale afectate garantării creditului). Or, redactarea propusă prin inițiativa legislativă examinată este confuză, neclară, fiind incluse în sfera noii reglementări contractele de împrumut „bancar”, urmând ca, doar pe cale de interpretare, din analiza sintagmei contract de împrumut „nebancar” să se deducă - pentru asigurarea imperativului egalității de tratament juridic - că și alte contracte de credit, încheiate de celelalte instituții de credit decât băncile, precum și de către instituțiile financiare nebancare, sunt guvernate de normele preconizate. Oricum, cum s-a precizat deja, redactarea laxă a textului poate conduce și la concluzia includerii în domeniul de aplicare a reglementării analizate a tuturor contractelor de împrumut (de consumație/de folosință).

Din aceeași perspectivă terminologică, semnalăm faptul că textul propus face referire atât la accesorii, cât și la dobânzi și penalități; or, cum este știut, noțiunea gen (accesorii) include atât dobânzile, cât și penalitățile³⁹.

Cât privește instituirea îndatoririi executorului de a depune o „anexă a contractului emanată de la creditor la data solicitării executării silită, care să conțină debitul restant, actualizat, împreună cu toate accesoriiile datorate, dobânzi, penalități”, precizăm faptul că orice „anexă” face parte integrantă din actul juridic pe care îl acompaniază și care, prin ipoteză, constituie titlu executoriu.

Or, potrivit dispozițiilor părții introductive a art. 664 alin. (4) *Codul de procedură civilă*⁴⁰, la cererea de executare silită, comunicată executorului judecătoresc competent, se atașează titlul executoriu (în original sau în copie legalizată), așadar și eventualele sale anexe care îl însoțesc.

Mai mult, potrivit părții finale a textului amintit, la cererea de executare silită se mai atașează, dacă este cazul, și înscrisurile anume prevăzute de lege. În legătură cu această reglementare de generală aplicabilitate, în doctrină s-a precizat deja că necesitatea atașării de către creditor la cererea de executare silită și a altor înscrisuri urmează a fi apreciată în funcție de circumstanțele concrete ale fiecărui caz în parte, exemplificându-se că se pot atașa cererii înscrisuri din care să rezulte lichiditatea creanței pe care o conține titlul, precum facturi fiscale, chitanțe, adevărinițe, extrase de cont etc⁴¹.

³⁹ A se vedea, e.g., și art. 98 alin. (2) din *Codul de procedură civilă* - «[...] accesoriiile prezenței principale, precum dobânzile, penalitățile, fructele, cheltuielile sau altele asemenea [...]».

⁴⁰ Articol în al cărui domeniu de reglementare s-ar putea include o nouă ipoteză (beneficiind însă de o redactare generală) care să extindă sfera, exemplificativ, a înscrisurilor care trebuie să însoțească cererea de executare silită.

⁴¹ A se vedea E. Oprina, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 446.

Cum este știut, pentru pornirea executării silită este necesar ca creanța pusă în executare să fie certă, lichidă și exigibilă, iar dreptul de a executa să fie constatat printr-un înscris, anume întocmit potrivit legii, înscris titlu executoriu⁴².

De lege lata, această primă condiție de pornire a executării silită este expres prevăzută la art. 663 alin. (1) din *Codul de procedură civilă*: executarea silită nu se poate face decât dacă creanța este certă, lichidă și exigibilă. Iar, în conformitate cu dispozițiile art. 663 alin. (3) din *Codul de procedură civilă*, creanța este lichidă atunci când obiectul ei este determinat sau când titlul executoriu conține elementele care permit stabilirea lui.

Astfel, caracterul determinat al creanței înseamnă că titlul executoriu precizează în concret care este cuantumul, întinderea obligației pe care o conține, iar caracterul determinabil al creanței implică efectuarea anumitor calcule în vederea stabilirii întinderii exacte a obligației⁴³.

Pornirea executării silită propriu-zise este condiționată de parcurgerea procedurii de încuviințare a executării silită, care constituie o formalitate premergătoare de aplicație generală, indiferent dacă titlul executoriu este constituit de o hotărâre judecătorească sau de un alt înscris căruia legea îi conferă putere executorie. Mai mult, în procedura de încuviințare a executării silită, instanța procedează la verificarea îndeplinirii unor cerințe esențiale pentru pornirea executării silită, putând respinge cererea de încuviințare a executării silită pentru motive, cum ar fi: înscrisul (sau, după caz, hotărârea) nu constituie, potrivit legii, titlu executoriu; înscrisul, altul decât o hotărâre judecătorească, nu întrunește toate condițiile de formă cerute de lege sau alte cerințe în cazurile anume prevăzute de lege; titlul cuprinde dispoziții care nu se pot aduce la îndeplinire prin executare silită⁴⁴. Printre altele, este supusă verificării jurisdicționale (de către instanța judecătorească competentă să încuviințeze executarea silită) și condiția de pornire a executării silită constând în existența unei creanțe certe, lichide și exigibile, instanța putând respinge cererea de încuviințare a executării silită, potrivit dispozițiilor art. 666 alin. (5) pct. 4 din *Codul de procedură civilă*, dacă creanța nu îndeplinește condițiile amintite, controlul jurisdicțional cuprinzând așadar în sfera sa și analizarea chestiunii caracterului determinat sau determinabil al creanței care urmează a fi realizată pe cale silită.

⁴² A se vedea S. Zilberstein, V.M. Ciobanu, *Tratat de executare silită*, Ed. Lumina Lex, 2001, p. 142.

⁴³ A se vedea E. Oprina, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 441.

⁴⁴ A se vedea dispozițiile art. 666 alin. (5) pct. 2, 3 și 6 din *Codul de procedură civilă*.

Cum s-a observat în doctrină, funcția legală a procedurii de încuviințare a executării silite este de a supune cererea de executare unor verificări cu caracter prealabil, prin excelență preventive, evitându-se astfel trecerea directă la efectuarea de acte de executare silită propriu-zisă deoarece, într-un asemenea caz, constatarea ulterioară a nelegalității măsurii și invalidarea pe calea obișnuită a contestației la executare s-ar fi putut dovedi mai păgubitoare pentru părți⁴⁵.

Mai semnalăm faptul că, în conformitate cu dispozițiile art. 666 alin. (2) teza I din *Codul de procedură civilă*, cererea de încuviințare a executării silite se soluționează în termen de maximum 7 zile de la înregistrarea acesteia la instanță, prin încheiere dată în camera de consiliu, fără citarea părților⁴⁶, așadar, în procedură necontencioasă.

În sistemul reglementării instituite prin *Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe*, (competența executorului judecătoresc de a dispune încuviințarea executării silite⁴⁷) s-a apreciat că, deși soluționarea cererii de executare silită de către executorul judecătoresc se făcea fără citarea părților, în exercitarea rolului activ, executorul judecătoresc putea să solicite creditorului să complinească anumite lipsuri ale cererii ori ale înscrisurilor ce trebuie anexate cererii, cu condiția ca acestea să poată fi acoperite înăuntrul termenului de 3 zile în care avea obligația de a soluționa cererea de executare silită⁴⁸ - argumente aplicabile, în opinia noastră, *mutatis mutandis* și sub actualul regim juridic care guvernează procedura încuviințării executării silite, cu observarea desigur a specificului procedurii de încuviințare a executării silite; astfel, chiar dacă soluționează cererea de încuviințare a executării silite fără citarea părților, în exercitarea rolului său activ⁴⁹, instanța competentă ar putea solicita lămuriri privind cuantumul actual al creanței principale, dar și al accesoriilor datorate de debitor.

⁴⁵ A se vedea I. Deleanu, V. Mitea, S. Deleanu, *Noul Cod de procedură civilă: comentarii pe articole*, vol. II, p. 71.

⁴⁶ Prin derogare de la prevederile art. 532 alin. (1) NCPC, care constituie dreptul comun în această materie (a se vedea E. Oprina, I. Gârbuleț, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 401).

⁴⁷ Soluție legislativă declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr. 895/2015 (referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 641 și art. 666 din Codul de procedură civilă; M.Of. nr. 84 din 4 februarie 2016).

⁴⁸ A se vedea E. Oprina, I. Gârbuleț, *Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă: modificările aduse executării silite conform Codului de procedură civilă republicat*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 150.

⁴⁹ Cu referire la dispozițiile de drept comun cuprinse la art. 532 alin. (2) din *Codul de procedură civilă* - în conformitate cu care instanța poate dispune, chiar din oficiu, orice măsuri utile cauzei, având dreptul să asculte orice persoană care poate aduce lămuriri în cauză, precum și pe acelea ale căror interese ar putea fi afectate de hotărâre - în doctrină s-a precizat că un alt element de noutate, introdus în NCPC, dând expresie rolului activ al judecătorului în cadrul procedurii necontencioase judiciare, este dispoziția consacrată de art. 532 alin. (2) NCPC, ce permite instanței să dispună, din oficiu, orice „măsuri utile cauzei”; s-a mai opinat că rolul activ crescut al judecătorului, acesta având „puteri mai largi” decât în procedura contencioasă (criteriu de distincție între cele două proceduri, fără a fi însă absolutizat), „compensează” lipsa contradictorialității și a publicității ședinței de judecată, permițând instanței să dispună, din oficiu, orice măsuri utile cauzei, precum solicitarea unor relații de la diverse instituții ori ascultarea oricărei persoane care poate aduce lămuriri în cauză sau al cărei interes ar putea fi afectat prin soluționarea cererii necontencioase - a se vedea V. Belegante, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 28.

Potrivit dispozițiilor art. 666 alin. (3) din *Codul de procedură civilă*, „Încheierea va cuprinde, în afara mențiunilor prevăzute la art. 233 alin. (1), arătarea titlului executoriu pe baza căruia se va face executarea, suma, atunci când aceasta este determinată sau determinabilă, cu toate accesoriile pentru care s-a încuviințat urmărirea, când s-a încuviințat urmărirea silită a bunurilor debitorului și modalitatea concretă de executare silită, atunci când s-a solicitat expres aceasta”.

Referitor la aspectele anterior menționate, în doctrină s-a arătat că, spre deosebire de reglementarea anterioară, *Codul de procedură civilă* dispune în mod expres că încheierea de încuviințare a executării silite trebuie să indice suma pentru care s-a încuviințat urmărirea împreună cu toate accesoriile, fiind evident că acest element este obligatoriu numai în cazul în care încuviințarea vizează titluri executorii care conțin o obligație de plată a unei sume bani, iar nu și atunci când titlul executoriu conține o obligație de a face sau de a nu face, când vizează predarea unui bun mobil sau imobil ori în situația în care executarea vizează o hotărâre judecătorească privitoare la minori. Indicarea acestui element în cuprinsul încheierii de încuviințare a executării silite, poate ridica dificultăți în cazul titlurilor executorii al căror obiect este doar determinabil, în sensul că se poate pune întrebarea modalității în care instanța de încuviințare poate arăta suma și accesoriile pentru care a încuviințat urmărirea, dacă pentru determinarea acestora sunt necesare operațiuni de determinare și în condițiile în care procedura de încuviințare are caracter necontencios. S-a opinat că, întrucât art. 663 alin. (3) din *Codul de procedură civilă* încadrează în categoria creanțelor lichide și sumele acordate prin titlu, însă nu prin indicarea în concret a unui cuantum, ci doar prin indicarea unor criterii de determinare, instanța poate încuviința executarea silită și fără arătarea în cuprinsul încheierii a elementului sumă, întrucât determinarea în concret a obiectului obligației urmează a se realiza de către executorul judecătoresc, ulterior obținerii autorizării din partea instanței, sens în care sunt și dispozițiile art. 628 din același cod⁵⁰.

⁵⁰ A se vedea E. Oprina, I. Gârbuleț, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, p. 397.

În legătură cu condiția caracterului determinat/determinabil al creanței, trebuie amintite și reglementările de generală aplicabilitate cuprinse la art. 628 alin. (2)-(5) din *Codul de procedură civilă*: în cazul în care prin titlul executoriu au fost stipulate ori acordate dobânzi, penalități sau alte sume, care se cuvin creditorului, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de executorul judecătoresc, potrivit legii; executorul judecătoresc, la cererea creditorului, poate actualiza valoarea obligației principale stabilite în bani, indiferent de izvorul ei, potrivit criteriilor cuprinse în titlul executoriu. În cazul în care titlul executoriu nu conține niciun asemenea criteriu, executorul judecătoresc va proceda, la cererea creditorului, la actualizare în funcție de rata inflației, calculată de la data când hotărârea judecătorească a devenit executorie sau, în cazul celorlalte titluri executorii, de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației cuprinse în oricare dintre aceste titluri; dacă titlul executoriu nu cuprinde dobânzi, penalități sau alte sume, însă ele se cuvin de plin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din *Codul civil* sau altor dispoziții legale speciale, acestea vor fi stabilite de către instanța de executare la cererea creditorului, prin încheiere dată cu citarea părților; pentru sumele stabilite prin aplicarea dispozițiilor precizate, încheierea instanței de executare sau a executorului judecătoresc constituie titlu executoriu.

Cu referire la dispozițiile citate anterior, în doctrină s-a precizat că executarea silită se întinde la toate obligațiile cuprinse în titlul executoriu, inclusiv obligațiile accesorii obligației principale, cum ar fi dobânzi, penalități, cheltuieli de judecată etc și că, în acest caz, atunci când cuantumul acestora nu este stabilit în titlul executoriu, deoarece, spre exemplu, dobânzile au fost acordate și în continuare, respectiv de la data judecării și până la plata efectivă a datoriei principale, acest cuantum va fi stabilit de către executorul judecătoresc [art. 628 alin. (2) din *Codul de procedură civilă*], fie pe baza criteriilor stabilite ori reținute în titlul executoriu, fie, în lipsa acestor criterii, pe baza criteriilor legale, dacă există (de exemplu, dacă este vorba de dobânzi moratorii în cazul obligațiilor bănești, dacă înainte de scadență debitorul datora dobânzi mai mari decât dobânda legală, daunele moratorii sunt datorate la nivelul aplicabil înainte de scadență, iar dacă debitorul datorează, în schimb, doar dobânda legală, aceasta este calculată potrivit legii)⁵¹. S-a mai arătat că dobânzile se calculează însă până la data fixată pentru depunerea titlurilor de creanță, în vederea distribuirii între creditorii urmăritori, iar nu până la data plății efective a acestora (art. 872 din *Codul de procedură civilă*). În doctrină s-a mai învederat că creditorul are dreptul la actualizarea valorii obligației principale stabilite în bani, indiferent de izvorul ei, contractual sau extracontractual și că, în acest caz, executorul judecătoresc poate actualiza debitul principal, fie potrivit criteriilor prevăzute în titlul executoriu, fie, în lipsă, în funcție de rata inflației, calculată de la data când hotărârea judecătorească (sau arbitrală) a devenit executorie ori, în cazul celorlalte titluri executorii (de exemplu, titlurile de credit sau înscrisurile notariale), de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației bănești principale [art. 628 alin. (3) din *Codul de*

⁵¹ În doctrină s-a mai arătat că, după încuviințarea executării silite, obligația de a efectua calculul accesoriilor revine așa cum prevede expres art. 628 alin. (2) din *Codul de procedură civilă*-executorului judecătoresc, care va realiza calculul pe baza criteriilor din titlu și, respectiv, a celor legale. Chiar dacă textul art. 628 alin. (2) din *Codul de procedură civilă* face trimitere pentru calculul accesoriilor doar la criteriile legale, executorul judecătoresc va avea în vedere (asemănător situației privind actualizarea creanței), în primul rând criteriile menționate în titlu și doar în măsura în care acestea lipsesc sau sunt insuficiente, acesta va apela la criteriile legale (de pildă, dacă în titlu se prevede că la creanța principală se vor calcula dobânzi penalizatoare specifice raporturilor juridice între profesioniști, executorul este legat de o astfel de prevedere din titlu, urmând ca tipul dobânzii stipulate/acordate (care se impune obligatoriu executorului) să fie completat cu un calcul potrivit legii, și anume conform art. 3 alin. (2) din *Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar*). Referitor la criteriile prevăzute în titlu care sunt obligatorii pentru executor, dacă se prevede un anumit procent/cotă al(a) penalităților sau dobânzilor, la calculul matematic al acestora, executorul va trebui să respecte procentul/cota indicat(ă), neputând face aprecieri asupra legalității procentului sau cotei stipulate prin titlu. S-a mai arătat că, în cazul în care prin titlu se prevede, în mod lacunar, că debitorul datorează, și dobânda legală, fără a detalia criteriile și fără a se stipula nivelul acesteia, executorul va trebui să recurgă, în completare, la criteriile legale, așa cum îi impune partea finală a art. 628 alin. (2) din *Codul de procedură civilă*: în acest sens, va trebui să clarifice dacă este vorba de o dobândă remuneratorie sau penalizatoare (după distincțiile regăsite în art. 1 din *Ordonanța Guvernului nr. 13/2011*), să identifice rata dobânzii remuneratorii/penalizatoare prin raportare la nivelul ratei dobânzii de politică monetară stabilită de Banca Națională a României [după distincțiile art. 3 alin. (1) și (2) din *Ordonanța Guvernului nr. 13/2011*], iar apoi să determine, din cuprinsul titlului, natura raportului juridic dintre părți (raporturi care decurg din exploatarea unei întreprinderi cu scop lucrativ și, respectiv, care nu decurg dintr-o astfel de activitate; raporturi între profesioniști sau între aceștia și autorități contractante; raporturi cu element de extraneitate etc.) pentru a stabili procentul aplicabil care corespunde în concret dobânzii legale, astfel cum este prevăzut distinct de alin. (1)-(3) ale art. 3 din *Ordonanța Guvernului nr. 13/2011*; doar după identificarea tuturor acestor elemente, potrivit criteriilor legale, se va putea și proceda la simplul calcul matematic al accesoriilor - a se vedea E. Oprina, V. Bozeșan, *Executarea silită: dificultăți și soluții practice*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2016, pp. 174-175.

procedură civilă], care poate fi (de cele mai multe ori, însă, desigur, nu întotdeauna) însăși data eliberării sau distribuirii sumei obținute din valorificarea bunurilor urmărite de executor. Dreptul la actualizarea obligațiilor bănești derivă din dreptul creditorului de a obține executarea integrală a obligației pecuniare (art. 1.516, art. 1.531 din *Codul civil*), a cărei valoare poate fi micșorată din cauza inflației. S-a mai precizat că operațiunile de calculare sau actualizare a unor sume de bani vizate de art. 628 alin. (2) și (3) din *Codul de procedură civilă* au un caracter tehnic (contabil), iar nu judiciar, astfel încât atribuirea în competența executorului judecătoresc nu încalcă principiul constituțional al realizării justiției numai prin instanțele judecătorești; desigur, aceste calcule pot fi solicitate și pe calea unei acțiuni de drept comun, dar nu prin procedura specială privind îndreptarea sau completarea unei hotărâri judecătorești. S-a mai învederat că este posibil ca titlul executoriu să nu cuprindă și obligația de a plăti dobânzi și alte accesorii debitului principal deoarece reclamantul a omis să le solicite ori, deși le-a solicitat, judecătorul a omis să se pronunțe; în acest caz, spre a evita un proces obișnuit, mai lung și, de regulă, mai costisitor, art. 628 alin. (4) din *Codul de procedură civilă*, introdus prin *Legea nr. 138/2014*, prevede că, atunci când titlul executoriu nu cuprinde și obligația de a plăti dobânzi, penalități sau alte sume cu titlu accesoriu, iar acestea se cuvin de plin drept, potrivit art. 1.535 din *Codul civil* (dreptul la dobânda contractuală sau legală, în cazul obligațiilor bănești neexecutate la scadență) sau altor dispoziții legale, acestea vor fi stabilite de către instanța de executare, în cadrul unei proceduri sumare, prin încheiere dată cu citarea părților. Pentru sumele stabilite de executor în baza art. 628 din *Codul de procedură civilă*, încheierea constituie titlu executoriu, astfel încât nu se pune problema recurgerii la vreo procedură specială în acest scop; evident că aceste sume pot fi contestate de către debitor (sau alte persoane interesate, de exemplu, creditorii intervenienți), pe calea contestației la executare (art. 712 din *Codul de procedură civilă*)⁵².

În doctrină s-a mai precizat că, după emiterea încheierii de încuviințare care cuprinde și accesorii, executorul - pe baza criteriilor din titlu și a celor legale, beneficiind, eventual, și de concluziile raportului de expertiză - va proceda la stabilirea în concret a cuantumului accesorierilor, întocmind o încheiere, așa cum prevede expres art. 628 alin. (5) din *Codul de procedură civilă*: încheierea privind stabilirea cuantumului accesorierilor va avea conținutul prevăzut de art. 657 alin. (1) din *Codul de procedură civilă* și, în mod special, va cuprinde, detaliat, motivele de fapt și de drept care au determinat darea încheierii, precum și chestiunea asupra căreia se adoptă încheierea, pentru a putea permite atât părților, cât și instanței de a lua cunoștință și de a verifica modul de calcul al accesorierilor⁵³.

⁵² A se vedea M. Nicolae, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *op. cit.*, vol. II, pp. 338-340.

⁵³ A se vedea E. Oprina, V. Bozeșan, *op. cit.*, vol. I, p. 176.

Totodată, în doctrină s-a mai precizat că obligația executorului de a emite o încheiere distinctă pentru calculul accesoriilor (și actualizării) intervine exclusiv pentru ipotezele reglementate de art. 628 alin. (2) și (3) din *Codul de procedură civilă*, nu și atunci când quantumul accesoriilor este deja stabilit în mod concret prin titlul executoriu, iar încheierea de încuviințare le prevede expres. Cu referire la dispozițiile art. 628 alin. (2) din *Codul de procedură civilă*, în doctrină s-a mai arătat că, în cazul în care accesoriile stabilite/acordate prin titlu nu au un quantum stabilit, instanța - în cazul în care creditorul a cerut - va încuviința executarea și cu privire la creanța accesorie care, fiind menționată în titlu, are caracter cert și, tot astfel, existând criterii de stabilire (din titlu și, în subsidiar, cele legale), are și caracter lichid cu un obiect determinabil, satisfăcând cerințele prevăzute de art. 663 alin. (3) și, respectiv, art. 666 alin. (3) din *Codul de procedură civilă*. S-a mai precizat, în legătură cu art. 666 alin. (3) din *Codul de procedură civilă* - aplicabil atât creanței principale, cât și celei accesorii -, că aceste dispoziții nu excelează prin rigoare, având în vedere faptul că suma nu va putea fi indicată în mod nominal atunci când aceasta este doar determinabilă, întrucât quantumul său va fi stabilit doar ulterior, prin aplicarea criteriilor de determinare. Totuși, s-a apreciat că, deși suma determinabilă nu poate fi indicată nominal în ceea ce privește valoarea sa, ea va fi precizată doar prin aceleași elemente care o circumscriu în titlu (de pildă, în titlul reprezentat de o hotărâre judecătorească se prevede obligarea debitorului-angajator la plata către creditorul-salariat a sumei reprezentând diferența obținută prin aplicarea unui spor salarial omis a fi aplicat de către angajator)⁵⁴.

⁵⁴ A se vedea E. Oprina, V. Bozeșan, *op. cit.*, vol. I, pp. 173-174.

S-a mai opinat în doctrină că, doar în cazul în care calculul matematic al accesoriilor este unul complex, executorul poate recurge la efectuarea unei expertize contabile. Expertiza, în cazul în care este necesară, se va dispune de către executor printr-un proces-verbal în care se vor menționa și obiectivele stabilite de executorul judecătoresc, iar după depunerea raportului, dacă executorul nu-și însușește raportul, va întocmi un nou proces-verbal, prin care va dispune refacerea sau efectuarea unei noi expertize, iar în cazul în care își însușește raportul, va da încheierea prevăzută de art. 628 alin. (5) din *Codul de procedură civilă*, prin care va stabili, pe baza raportului de expertiză, cuantumul accesoriilor. S-a mai arătat că procesul-verbal prin care executorul judecătoresc dispune efectuarea unei expertize (de regulă, expertiza va fi una contabilă) va trebui, în mod necesar, să cuprindă cu mare acuratețe obiectivele la care expertul trebuie să răspundă și că, pentru efectuarea expertizei, la stabilirea obiectivelor acesteia, executorul va trebui să aibă clarificate criteriile privind modul de calcul (din titlu și cele legale), întrucât, pe de o parte, art. 628 alin. (2) din *Codul de procedură civilă* atribuie executorului obligația de a identifica aceste criterii (uzitând formula „potrivit legii”), iar, pe de altă parte, expertiza are ca scop „lămurirea unor împrejurări de fapt” [art. 330 alin. (1) din *Codul de procedură civilă*], și anume simplul calcul matematic, iar nu lămurirea unor probleme de drept, cum ar fi tipul de dobândă aplicabil sau natura juridică a unui raport obligațional. S-a mai opinat că partea (creditorul) poate oferi executorului și propriul său calcul al acestor accesorii, însă executorul va trebui să verifice dacă acest cuantum și, mai ales, modul de calcul respectă criteriile din titlu și cele legale. Calculul accesoriilor, s-a mai arătat, poate fi furnizat și de către apărătorul creditorului, evitând în acest mod necesitatea unei expertize și justificând astfel anumite sume cuprinse în onorariul apărătorului, însă executorul va trebui să verifice acuratețea și legalitatea cuantumului și ale modului de calcul⁵⁵.

⁵⁵ *Ibidem*, pp. 175-176.

Având în vedere considerentele anterior menționate, apreciem că operațiunea de actualizare a creanței principale, ca și cea de calculare a accesoriilor nu pot fi realizate decât după încuviințarea executării silită, constituind un act de executare silită, care impune, ca premisă, o procedură de executare silită pornită (încuviințată judecătorește). În plus, potrivit dispozițiilor art. 628 alin. (3) teza a II-a din *Codul de procedură civilă*: „În cazul în care titlul executoriu nu conține niciun asemenea criteriu, executorul judecătoresc va proceda, la cererea creditorului, la actualizare în funcție de rata inflației, calculată de la data când hotărârea judecătorească a devenit executorie sau, în cazul celorlalte titluri executorii, de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației cuprinse în oricare dintre aceste titluri.”. Tot astfel, uneori accesoriile creanței principale⁵⁶ ar fi datorate, în principiu, tot până la data plății efective a obligației⁵⁷. În plus, o asemenea îndatorire nu ar putea fi pusă, prin ipoteză, în sarcina creditorului (și nici măcar a executorului) în cazul în care titlul executoriu nu cuprinde dobânzi, penalități sau alte sume, însă ele se cuvin deplin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din *Codul civil* sau altor dispoziții legale speciale, întrucât, potrivit dispozițiilor art. 628 alin. (4) din *Codul de procedură civilă*, acestea vor fi stabilite de către instanța de executare la cererea creditorului, prin încheiere dată cu citarea părților.

⁵⁶ Cum ar fi dobânda penalizatoare - i.e. dobânda datorată de debitorul obligației bănești pentru neîndeplinirea obligației respective la scadență, conform dispozițiilor art. 1 alin. (3) din *Ordonanța Guvernului nr. 13/2011*.

⁵⁷ De exemplu, potrivit art. 1.535 alin. (1) teza I NCC: «în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu.[...] - s.n.».

De altfel, în doctrină s-a mai opinat că emiterea încheierii privind stabilirea și calculul accesoriilor se va realiza înainte de comunicarea somației către debitor, având în vedere că înștiințarea debitorului potrivit art. 667 din *Codul de procedură civilă* și, respectiv, art. 668 din *Codul de procedură civilă*, va trebui să aibă în vedere întreaga sumă - principală și accesorie - ce face obiectul obligației pe care debitorul trebuie să o îndeplinească în termenul indicat de executor. În condițiile în care, potrivit art. 657 alin. (3) din *Codul de procedură civilă*, încheierea se dă fără citarea părților și se comunică părților, s-a apreciat că, întrucât la momentul emiterii încheierii de stabilire a accesoriilor debitorul nu are cunoștință încă de începerea executării silite, încheierea de stabilire a accesoriilor se va comunica debitorului doar la momentul comunicării somației, potrivit art. 667 din *Codul de procedură civilă* (împreună cu încheierea de încuviințare a executării și a titlului executoriu), urmând ca debitorul să poată contesta modul de calcul pe calea contestației la executare în termenele prevăzute de art. 715 din *Codul de procedură civilă*. Astfel, nu este exclus ca debitorul să nu conteste încheierea de încuviințare a executării silite care cuprinde doar suma principală determinată și accesoriile determinabile în cuantumul lor concret, dar să critice doar modul de calcul al accesoriilor, caz în care instanța de executare va analiza doar legalitatea și corectitudinea modului de calcul al accesoriilor, pe care executorul trebuie să-l detalieze în încheierea de stabilire a accesoriilor. S-a mai opinat că, în cazul în care executarea se face fără somație, executorul va trebui să comunice totuși debitorului, alături de încheierea de încuviințare a executării silite, și încheierea de stabilire a cuantumului accesoriilor, pentru a permite acestuia să o poată, eventual, contesta. S-a mai arătat că creditorul, la rândul său, poate fi nemulțumit de modul de calcul al accesoriilor realizat de către executor, sens în care va putea formula contestație la executare în termenul de 15 zile de la comunicarea încheierii de stabilire a accesoriilor ce trebuie să îi fie comunicată, potrivit art. 657 alin. (3) din *Codul de procedură civilă*. S-a mai opinat că părțile vor putea formula critici (împotriva acestei încheieri) cu privire la modul de calcul realizat de expert și însușit de executor, în aceleași condiții în care calculul ar fi fost realizat direct și nemijlocit de către executor⁵⁸.

⁵⁸ A se vedea E. Oprina, V. Bozeșan, *op. cit.*, vol. I, pp. 176-177.

Precizăm că, pentru asigurarea previzibilității normei de procedură civilă, *Codul de procedură civilă* cuprinde soluții normative cu caracter de noutate în ceea ce privește aplicarea legii de procedură, înlocuind vechiul principiu al aplicării imediate a noii norme de procedură cu acela potrivit căruia dispozițiile noii legi de procedură civilă sunt aplicabile numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea în vigoare a acesteia⁵⁹. Astfel, art. 24 și art. 25 alin. (1) din *Codul de procedură civilă* instituie reglementări privitoare la legea de procedură civilă aplicabilă proceselor noi și, respectiv, proceselor în curs: dispozițiile legii noi de procedură se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acesteia în vigoare; procesele în curs de judecată, precum și executările silite începute sub legea veche rămân supuse acelei legi. Semnalăm faptul că reglementarea propusă nu cuprinde și dispoziții privitoare la aplicarea sa în timp, cu consecința aplicării regulilor generale amintite.

5. Semnalăm că se impunea o analiză principială a necesității și oportunității promovării unei norme particulare - ce ar trebui să facă eventual obiectul unei reglementări speciale, iar nu al celei de drept comun în materie procesual civilă (*Codul de procedură civilă*) - privitoare la instituirea unei îndatoriri a executorului de a depune un înscris produs de creditor cuprinzând obligația principală (restantă) actualizată și obligațiile accesorii.

De asemenea, reiterăm și caracterul confuz al reglementării, care o privează de claritate, precizie și previzibilitate, de natură să facă dificilă și integrarea reglementării propuse în ansamblul legislației în vigoare.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Viorica DĂNCILĂ
PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU**
Președintele Senatului

⁵⁹ A se vedea Expunerea de motive care a însoțit Legea nr. 76/2010 pentru punerea în aplicare a *Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă*, p. 4, care poate fi consultată pe *website-ul* Camerei Deputaților, la adresa: <http://www.cdep.ro/proiecte/2012/000/80/2/prim120.pdf>.